

F.t.l. vedr. vandforsyning m.v.

betænkelighed ved udvidet ekspropriationsadgang for private vandværker på grund af kontrolordningen med vandværkeres økonomi.

Det bemærkes endvidere, at der allerede andet steds i lovgivningen findes hjemmel til under visse omstændigheder at foretage ekspropriation til anlæg af private vandværker. Efter bekendtgørelse nr. 734 af 21. december 1982 af lov om kommunalplanlægning § 34, jfr. § 18, stk. 1, nr. 11, kan der ske ekspropriation til etablering af et fællesanlæg, når det i en lokalplan er bestemt, at fællesanlægget skal opføres som betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse. Dette omfatter også oprettelse af et privat vandværk for bebyggelsen. Efter § 12 i lov nr. 262 af 8. juni 1983 om kemikalieaffaldsdepoter kan der ske ekspropriation til fordel for et vandværk, der oprettes som afværgeforanstaltning over for en kemikaliefurening, også hvis vandværket oprettes som privat.

Det bemærkes endelig, at en almindelig adgang til ekspropriation til fordel for et privat vandværk vil gøre det muligt at udvide vandforsyningslovens § 32, stk. 1, således at indvindingstilladelsen for et privat vandværk kan tilbagekaldes, også når det er et andet privat vandværk, som skal overtage forsyningen. Der henvises herom til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 5.

I forbindelse med ændringsforslag nr. 7 foreslås det i *ændringsforslag nr. 8*, at vandforsyningslovens § 38 om begrænset ekspropriationsadgang indskrænkes til at gælde private, ikke almene vandforsyningsanlæg. Bestemmelsen kan få betydning for fælles vandforsyningsanlæg for mindre end 10 ejendomme og efter omstændighederne også, hvor en industri af stor betydning for almenvellet har sit vandforsyningsanlæg liggende adskilt fra sin øvrige ejendom, således at ledningen fra boringen må passere fremmed grund.

Til nr. 10

Bestemmelsen sigter imod at tilvejebringe en løsning af et privat vandværks takstspørgsmål også i tilfælde, hvor spørgsmålet ikke er afgjort alene med kommunalbestyrelsens nægtelse af at godkende en foreslået takstforhøjelse. Hvis kommunalbestyrelsen f.eks. nægter at godkende en forhøjelse af et vandværks takster for tilslutningsbidrag, kan det være nødvendigt, at kommunalbestyrelsen i stedet træffer bestemmelse om forhøjelse af vandværkets løbende afgifter, selvom vandværket ikke ønsker denne form for afgiftsforhøjelse.

Til nr. 11

Bestemmelsen er, med nogle redaktionelle ændringer, identisk med vandprisudvalgets forslag til en ny § 53 a om økonomisk støtte fra kommunalbestyrelser og amtsråd, navnlig til private vandværker.

Som det fremgår af kapitel 4 i vandprisudvalgets betænkning, er det i udlandet, hvor vandforsyningen til dels foregår gennem bekostelige overfladevandsbehandlingsanlæg, der leverer vand over store områder, almindeligt, at der ydes støtte fra stat eller kommune til oprettelse og drift af vandværker.

I Danmark, hvor vandværkerne med ganske enkelte undtagelser alene indvinder grundvand – der, så længe grundvandskvaliteten er i orden, stiller langt mindre behandlingskrav end overfladevand – og hvor vandværksforsyningen på landet foregår gennem et meget stort antal mindre vandværker med begrænsede forsyningsområder, har der i det store og hele ikke været vanskeligheder ved at lade forbrugerne finansiere vandværket. Der har på dette grundlag udviklet sig et »hvile i sig selv-princip«, hvorefter vandværker – på samme måde som forskellige andre almene serviceorganer som f.eks. el-, varme- og kloakforsyning – som hovedregel alene må få deres indtægter gennem bidrag fra forbrugerne, men ikke må få bidrag fra kommunernes og statens skatteindtægter. På den anden side må der ikke overføres overskudsbeløb fra et kommunalt vandværk til den almindelige kommunekasse. Denne »hvile i sig selv-regel« er af folketingets ombudsmand opfattet som en bindende retsregel (ombudsmandens årsberetning 1972, side 101, 1975, side 380 og 1976, side 43). Fra nogle større kommuners side er det hævdet, at reglen giver udtryk for et ofte fornuftigt princip, men ikke er bindende retsregel.

»Hvile i sig selv-reglen« gælder dog ikke undtagelsesfrit.

Med hensyn til *vandforsyningen* kan man som undtagelse fra reglen bl.a. henvise til, at kommunerne kan yde og meget ofte yder *garanti for private vandværkers lån*, jfr. nu § 57 i bekendtgørelse nr. 313 af 20. juni 1984 af lov om kommunernes styrelse, bekendtgørelse nr. 683 af 20. december 1982 om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier og bekendtgørelse nr. 357 af 29. juni 1984 om ændring af bekendtgørelsen af 20. december 1982. Kommunen kan også yde *garanti for de enkelte grundejeres låntagning* til betaling af tilslutningsbidrag til et vandværk, og hvis en grundejer ikke kan betale låneydelserne, kan dette betyde, at kommunen helt eller delvist kommer til at betale bidragene.